

Technologie těžby

Nakládka vápence

Rozpojený vápenec je nutné naložit. Dlouho převládala ruční nakládka. V mnoha lomech byla využívána i v dobách, kdy již byly k dispozici bagry (nakladače). Mnoho těžařů si nemohlo počáteční investici do nakladače dovolit a některé lomy navíc nebyly na užití bagrů uzpůsobené. Nakonec si však nakladače svou cestu do lomů našly.

Ruční nakládka byla po staletí jediným způsobem nakládání vápence, ať již nejdříve na koňské povozy či později na železniční vozíky. Dělníci nakládající železniční vozíky byli placeni úkolově podle počtu naložených vozíků.

První bagr sestrojil v roce 1839 Američan Williem Ottis. V Českém krasu se začaly objevovat až počátkem 20. století, ale na mnoha místech převládala ruční nakládka až do 50. let 20. století. Bagr na snímku je parní na kolejovém podvozku a sloužil v období První republiky v lomu Kosov.

Nejstarší bagry byly uloženy na kolejovém podvozku, protože tehdejší běžná kola nedokázala těžké konstrukce udržet. Řešením byl pásový neboli housenicový podvozek. Parní pohon byl nahrazen dieslovým či elektrickým pohonem. Elektrické bagry měly nižší provozní náklady, ale jejich nevýhodou byla omezená mobilita. Na snímku elektrické rypadlo E-303 vyráběné firmou UNEX v Uničově.

Po 2. světové válce se v lomech začínají objevovat první dieslové nakladače. Ty nejstarší měly objem lžice asi 1 m³. Dnes se využívají převážně pouze dieslové nakladače. Na snímku nakladače firmy CAT, typ 988K s objemem lžice přes 6 m³, používaný ve Velkolomu Čertovy schody.